

บทคัดย่อ

การทดสอบพันธุ์ถั่วฝักยาวในฤดูแล้งและฤดูฝนแรก ในจังหวัด สงขลา

ขวัญจิตร สันติประชา¹ และวัลลภ สันติประชา¹

Abstract

Santipracha, Q. and Santipracha, W.

Yard Long Bean Yield Trial in the Dry and the First Rainy Seasons in Songkhla
Songklanakar J. Sci. Techol. 1994, 16(1) : 17-23

Growth performances, yield and yield quality of eight varieties of yard long bean ; Selected-PSU, S.J.1, R.W.24, Commercial-White Seed, Special-Chokkasikorn, D.A. 2-1A, Local-Nakhon Si Thammarat and L. Sawang were studied in the dry and the first rainy seasons at Department of Plant Science, Faculty of Natural Resources, Prince of Songkla University in 1991. All varieties were well adapted to Songkhla climate. D.A.2-1A gave the highest marketable yield of 1,865 kg/rai in the dry season followed by varieties Local-Nakhon Si Thammarat, S.J.1, Commercial-White Seed and Selected-PSU which yielded in the range of 1,493-1,417 kg/rai respectively. For the first rainy season, the four high yielding varieties were Selected-PSU, D.A.2-1A, Commercial-White Seed and Local-Nakhon Si Thammarat. D.A. 2-1A was a well grown and high yielding variety in both seasons but had the short pod. An interesting variety is Selected-PSU which had the longest pod and other pod characteristics meet the local market.

Key words : Yard long bean, yield trial, dry season, first rainy season, Songkhla

Department of Plant Science, Faculty of Natural Resources, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus, Songkhla 90112 Thailand.

¹Ph.D. (Agronomy-Seed Technology) รองศาสตราจารย์ ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ สงขลา 90112
รับลงพิมพ์. มีนาคม 2537

บทคัดย่อ

ขวัญจิตร สันติประชา และ วัลลภ สันติประชา

การทดสอบพันธุ์ถั่วฝักยาวในฤดูแล้ง และฤดูฝนแรกในจังหวัดสงขลา

ว.สงขลานครินทร์. 2537. 16(1) : 17-23

ได้ศึกษาการเจริญเติบโต ผลผลิต และคุณภาพของผลผลิตถั่วฝักยาว 8 พันธุ์ คือ พันธุ์คัด-มอ. S.J.1. R.W.24. การค้า-เมล็ดขาว. พิเศษ-โชคฉกร. ก2-1A. พันเมือง-นครศรีธรรมราช และ อ.สว่าง ในฤดูแล้งและฤดูฝนแรกปี 2532 ที่ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถั่วฝักยาวทุกพันธุ์มีการเจริญเติบโตในสภาพแวดล้อมของจังหวัดสงขลา ในฤดูแล้งถั่วฝักยาวพันธุ์ ก2-1A ให้ผลผลิตสูงสุดคือ 1.865 กก./ไร่ ส่วนถั่วฝักยาวพันธุ์ พันเมือง-นครศรีธรรมราช. S.J.1. การค้า-เมล็ดขาว และพันธุ์คัด-มอ ให้ผลผลิตรองลงมาอยู่ในช่วง 1.493-1.417 กก./ไร่ ตามลำดับ สำหรับในฤดูฝนแรก ถั่วฝักยาวที่ให้ผลผลิตสูง 4 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์คัด-มอ. ก2-1A. การค้า-เมล็ดขาว และ พันเมือง-นครศรีธรรมราช จากการปลูกถั่วฝักยาวทั้งสองฤดูนี้ ถั่วฝักยาวพันธุ์ ก2-1A เป็นพันธุ์ที่มีการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตสูงแต่มีฝักสั้น พันธุ์ที่น่าสนใจคือพันธุ์คัด-มอ ซึ่งมีฝักยาวที่สุดและมีลักษณะอื่นๆ ของฝักตรงตามความต้องการของตลาดท้องถิ่น

ถั่วฝักยาว [*Vigna sesquipedalis* (L.) Fruw.] เป็นพืชผักเศรษฐกิจตระกูลถั่วที่มีความสำคัญมาก ใช้บริโภคสด เป็นเครื่องจิ้ม และนำมาประกอบอาหารได้หลายชนิด ถั่วฝักยาวที่ผลิตได้ส่วนมากใช้บริโภคภายในประเทศ และเป็นพืชผักที่มีศักยภาพในการส่งออกสูงมาก มีการส่งออกในรูปแบบของถั่วฝักยาวสดและแช่แข็งไปยังตลาดในทวีปเอเชียและยุโรป

ถั่วฝักยาวเป็นพืชผักฤดูเดียว ที่ต้องการอากาศอบอุ่นในการเจริญเติบโต⁽⁶⁾ เจริญเติบโตได้ดีที่สุดเมื่อมีอุณหภูมิเฉลี่ยของเดือน 20-30 องศาเซลเซียส มีอุณหภูมิสูงสุดสำหรับการเจริญเติบโต 35 องศาเซลเซียส และช่วงแสงไม่มีผลต่อการออกดอก⁷ ดังนั้นเกษตรกรจึงสามารถปลูกถั่วฝักยาวได้ตลอดปีและทุกภาคของประเทศ ถั่วฝักยาวเป็นพืชผักที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุดในพืชผักตระกูลถั่ว เนื่องจากปลูกง่าย เจริญเติบโตเร็ว มีอายุสั้น และเป็นที่ต้องการของตลาด เฉพาะภาคใต้มีพื้นที่เก็บเกี่ยว ปีเพาะปลูก 2533/2534 ประมาณ 14,656 ไร่ รองลงมาจากแตงกวา โดยมีพื้นที่เก็บเกี่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช, ชุมพร, สงขลา, ตรัง และ สุราษฎร์ธานี ประมาณ 2,661, 2,065, 1,566, 1,282 และ 1,239 ไร่ ตามลำดับ⁽¹⁾ ซึ่งมีการปลูกทั้งเป็นพืชแซมในสวนยางพาราปลูกใหม่ในขณะที่ยางพารา

มีขนาดเล็กและปลูกเป็นสวนถั่วฝักยาวล้วน ๆ

ฝักถั่วฝักยาวมีอัตราการหายใจสูง จึงเสื่อมสภาพค่อนข้างรวดเร็วหลังการเก็บเกี่ยวทำให้ไม่สามารถส่งไปขายยังตลาดที่ห่างไกลจากแหล่งผลิตได้มากนัก ประกอบกับนิสัยการบริโภคของคนในท้องถิ่นภาคใต้ตอนล่างที่นิยมถั่วฝักยาวที่มีฝักยาวมาก ซึ่งเป็นตัวกำหนดลักษณะและคุณภาพของพันธุ์ถั่วฝักยาว จากสาเหตุนี้ทำให้ความต้องการพันธุ์ถั่วฝักยาวที่แตกต่างกันไป ประกอบกับมีเมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาวพันธุ์การค้าหลายพันธุ์ป้อนสู่ตลาดภาคใต้ตอนล่าง แต่ยังไม่มีการทดสอบพันธุ์ อีกทั้งคณะทำงานกลุ่มถั่ว ของคณะกรรมการประสานงานวิจัยและพัฒนาพืชผัก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความต้องการพันธุ์ถั่วฝักยาวที่แตกต่างกันไปในแต่ละภาค จึงมีการทดสอบพันธุ์ถั่วฝักยาวในทุกภาคของประเทศ สำหรับภาคใต้เป็นการทดสอบพันธุ์ต่อเนื่องจากเดิม^(3,4) เพื่อเป็นข้อมูลให้เกษตรกรได้เลือกใช้พันธุ์ถั่วฝักยาวตามความต้องการของตลาดต่อไป ภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีการกระจายตัวของฝนเป็น 2 ฤดู ฤดูฝนแรกเป็นผลจากอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในระหว่างเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และฤดูฝนหลังเกิดจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม

วัตถุประสงค์ของการทดสอบพันธุ์ครั้งนี้ เพื่อศึกษาหาพันธุ์ถั่วฝักยาวที่สามารถเจริญเติบโตได้ดี ให้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดภาคใต้ตอนล่างในฤดูแล้งและฤดูฝนแรก

วัสดุอุปกรณ์และวิธีการ

พันธุ์ถั่วฝักยาวที่ใช้ปลูก ได้คัดเลือกจากการทดสอบพันธุ์ถั่วฝักยาวในปีพ.ศ.2532^(3,4) ประกอบด้วยพันธุ์ n2-1A ซึ่งเป็นพันธุ์ส่งเสริมของกรมส่งเสริมการเกษตร, พันธุ์พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช, พันธุ์คัด-มอ, อ.สว่าง และพันธุ์การค้าในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 4 พันธุ์คือ S.J.1, R.W.24, การค้า-เมล็ดขาว และพิเศษ-โชคกสิกร วางแผนการทดลองแบบ randomized complete block (RCB) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วย Duncan's multiple range test (DMRT) มี 8 พันธุ์ (ทรีตเมนต์) ปลูก 4 ซ้ำในฤดูแล้งและ 3 ซ้ำในฤดูฝนแรก ปลูกกระบบแถวคู่ในแปลงขนาด 5x1 เมตร เว้นทางเดินระหว่างแปลง 50 เซนติเมตร ใช้ระยะปลูก 70x50 เซนติเมตร

การทดลองในฤดูแล้งปลูกวันที่ 19 เมษายน 2533 และฤดูฝนแรกปลูกวันที่ 6 มิถุนายน 2533 ก่อนปลูกมีการเตรียมดินโดยการใส่ปุ๋ยขาวอัตรา 100 กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยเทศบาล (กทม) อัตรา 500 กิโลกรัมต่อไร่ และรองกันหลุมด้วยคาร์โบฟูราน 2 กรัมต่อหลุม หยอดเมล็ดพันธุ์หลุมละ 4-5 เมล็ด เมล็ดพันธุ์เริ่มงอกหลังปลูก 4 วัน ปลูกซ่อมเมื่อ 6 และ 13 วันหลังปลูก ถอนแยกให้เหลือ 2 ต้นต่อหลุมและปักค้ำหลังปลูกประมาณ 18 และ 20 วัน ตามลำดับ

การดูแลรักษา ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 40 กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้งหลังปลูกประมาณ 18 และ 41 วัน ตามลำดับ นอกจากนี้ได้พูนโคน 1 ครั้งก่อนการใส่ปุ๋ยครั้งแรกและกำจัดวัชพืช 2 ครั้ง พร้อมการพูนโคนและเมื่อถั่วฝักยาวเริ่มเลื้อยขึ้นค้าง มีการฉีดพ่นโมนิโครโตฟอส (monocrotophos) 2 ครั้งก่อนถั่วฝักยาวออกดอกเมื่อมีการระบาดของเพลี้ยอ่อนและฉีดพ่นซูมิไซดริน 1 ครั้ง เมื่อถั่วฝักยาวเริ่มออกดอก

การบันทึกข้อมูล ได้ศึกษาและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสีของเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูก การเจริญเติบโต ต้นที่รอดตาย

สีดอก อายุเก็บเกี่ยวครั้งแรก ผลผลิตและคุณภาพของผลผลิต รวมทั้งการระบาดของโรคและแมลง

ทดลองที่แปลงทดลองของภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ระหว่างวันที่ 19 เมษายน-22 สิงหาคม 2533

ผลและวิจารณ์

สีเมล็ดและสีดอก

เมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาวทั้ง 8 พันธุ์ที่ใช้ปลูกทดลองในฤดูแล้งและฤดูฝนแรกของจังหวัดสงขลา สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามสีของเมล็ดพันธุ์คือ กลุ่มเมล็ดพันธุ์สีขาว ได้แก่ พันธุ์คัด-มอ และพันธุ์การค้า-เมล็ดขาว ซึ่งเป็นถั่วฝักยาวพันธุ์หนึ่งที่เกษตรกรนิยมปลูก กลุ่มเมล็ดพันธุ์สีน้ำตาล ได้แก่ พันธุ์ S.J.1, n2-1A และพันธุ์พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช และกลุ่มเมล็ดพันธุ์สองสี (ขาว-น้ำตาลอ่อน) ได้แก่ พันธุ์ R.W.24, พิเศษ-โชคกสิกร และ อ.สว่าง (ตารางที่ 1) ถั่วฝักยาวเริ่มออกดอกประมาณ 38 วันหลังปลูก สีของดอกแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มเช่นเดียวกับสีของเมล็ดพันธุ์คือ กลุ่มที่มีเมล็ดพันธุ์สีขาวมีดอกสีขาว กลุ่มที่มีเมล็ดพันธุ์สีน้ำตาล มีดอกสีม่วง ส่วนกลุ่มที่เมล็ดพันธุ์มีสองสี (ขาว-น้ำตาลอ่อน) มีดอกสีม่วงอ่อน (ตารางที่ 1) เช่นเดียวกับรายงานของ ขวัญจิตร สันติประชา และวัลลก สันติประชา⁽³⁾

การเจริญเติบโต

จากการทดลองปลูกถั่วฝักยาว 8 พันธุ์ในฤดูแล้งและฤดูฝนแรก ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ไม่มีปัญหาการงอกของเมล็ดพันธุ์หลังการปลูก ซึ่งแตกต่างจากการปลูกในเดือนตุลาคม 2524 และพฤศจิกายน 2532^(2,3) เนื่องจากปลูกในเดือนเมษายนและมิถุนายนไม่มีฝนตกหนัก ช่วงดังกล่าว เมื่อตรวจสอบต้นรอดตายของถั่วฝักยาวหลังปลูก 1 เดือน (ตารางที่ 2) ทั้งสองฤดูมีต้นรอดตายสูงกว่า 83 เปอร์เซ็นต์ ถั่วฝักยาวทุกพันธุ์มีการเจริญเติบโตดีในสภาพแวดล้อมของจังหวัดสงขลา โดยมีการตั้งตัวและการเลื้อยพันค้ำดี ถั่วฝักยาวเริ่มออกดอกหลังปลูก 38 วัน เช่นเดียวกับการปลูกในฤดูฝนที่ปลูกต้นเดือนพฤศจิกายน 2532⁽³⁾

Table 1 Seed color and flower color of eight varieties of yard long bean grown in Songkhla.

Variety	Seed color	Flower color
Selected-PSU	white	white
S.J.1	redish brown	purple
R.W.24	two colors (white-brown)	light purple
Commercial-White Seed	white	white
Special-Chokkasikorn	two colors (white-brown)	light purple
D.A.2-1A	redish brown	light purple
Local-Nakhon Si Thammarat	redish brown	purple
L. Sawang	two colors (white-brown)	light purple

Table 2 Plant survival, wilted plant and 1st harvest date of eight varieties of yard long bean grown in Songkhla in the dry and the first rainy season.

Variety	Dry season			First rainy season	
	Plant survival (%)	Wilted plant (%)	1 st harvest date	Plant survival (%)	1 st harvest date
Selected-PSU	94.38	3.31	48	83.83	49
S.J.1	89.38	6.29	47	90.83	49
R.W.24	91.25	7.53	49	93.33	49
Commercial-White Seed	83.13	10.53	50	85.83	50
Special-Chokkasikorn	90.00	4.17	49	84.17	50
D.A.2-1A	92.50	7.43	47	95.83	49
Local-Nakhon Si Thammarat	92.50	8.11	47	95.00	48
L. Sawang	85.00	5.88	49	90.83	50

ทำให้เก็บผักสดได้หลังดอกบานแล้วประมาณ 10 วัน ใช้เวลาสั้นกว่าการปลูกในฤดูฝน⁽³⁾ การปลูกในฤดูแล้งนั้น ถั่วฝักยาวพันธุ์ S.J.1, ก2-1A และพื้นเมือง-นครศรีธรรมราช เก็บเกี่ยวได้เร็วกว่าถั่วฝักยาวพันธุ์อื่น ๆ 1-3 วัน (ตารางที่ 2) ส่วนการปลูกในฤดูฝนแรก (ตารางที่ 2) สามารถเก็บผักสดได้ช้ากว่าการปลูกในฤดูแล้ง

ผลผลิต

เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตผักสดได้ครั้งแรกหลังปลูก 49 วัน ทั้งสองฤดู ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตทุกวัน เพื่อป้องกันผลผลิตบางส่วนเสียหายเพราะผักพอง โดยแยกเป็นผลผลิต

ดีคือผักสดที่ส่งตลาดได้ ซึ่งต้องมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด ทั้งสี ความยาว และขนาดของฝัก รวมทั้งปราศจากรอยตำหนิจากสภาพแวดล้อม โรคและแมลง จากการปลูกในฤดูแล้ง (ตารางที่ 3) สามารถเก็บผลผลิตผักสดได้นาน 24 วัน ถั่วฝักยาวพันธุ์ ก 2-1A ให้ผลผลิตผักสดสูงสุดคือ 1,865 กิโลกรัม/ไร่ เช่นเดียวกับการปลูกในฤดูฝน⁽³⁾ ซึ่งแตกต่างทางสถิติกับถั่วฝักยาวพันธุ์พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช, S.J.1, การค้า-เมล็ดขาว และพันธุ์กัฒมอ ที่ให้ผลผลิตผักสด 1,493, 1,460, 1,427 และ 1,417 กิโลกรัม/ไร่ ตามลำดับ ส่วนพันธุ์ R.W.24, พิเศษ-ไซคสิกร และ อ.สว่าง ให้ผลผลิตผักสดอยู่ในกลุ่มต่ำสุดคือระหว่าง 1,168-

Table 3 Pod length, pod weight, total number of marketable pods, non-marketable yield and marketable yield of eight varieties of yard long bean grown in the dry season in Songkhla.

Variety	Pod length (cm/pod)	Pod weight (gm/pod)	Total no. of marketable pods	Non-marketable yield (kg/rai)	Marketable yield (kg/rai)
Selected-PSU	63.18 A	18.61 A	396 BC	267 DE	1,417 B
S.J.1	56.08 BC	17.07 C	441 B	536 A	1,460 B
R.W.24	56.15 BC	17.85 AB	391 BC	353 B	1,168 C
Commercial-White Seed	55.76 BC	17.26 BC	398 BC	232 E	1,427 B
Special-Chokkasikorn	55.44 C	16.76 C	356 C	249 DE	1,206 C
D.A.2-1A	55.18 C	17.33 BC	556 A	322 BC	1,865 A
Local-Nakhon Si Thammarat	57.83 B	18.60 A	423 BC	342 CD	1,493 B
L. Sawang	56.57 BC	18.14 A	349 C	281 CD	1,225 C
C.V.(%)	2.44	2.74	12.27	9.52	5.69

Within each column, means not followed by the same letter are significantly different at the 5% level of probability as determined by DMRT

Table 4 Pod length, pod weight, total number of marketable pods, non-marketable yield and marketable yield of eight varieties of yard long bean grown in the first rainy season in Songkhla.

Variety	Pod length (cm/pod)	Pod weight (gm/pod)	Total no. of marketable pods	Non-marketable yield (kg/rai)	Marketable yield (kg/rai)
Selected-PSU	61.38 A	16.22	598 AB	122 C	1,727 A
S.J.1	49.49 E	14.59	486 BCD	141 BC	1,260 BC
R.W.24	54.55 D	14.98	408 D	240 AB	1,092 C
Commercial-White Seed	54.91 CD	14.92	578 AB	199 BC	1,536 AB
Special-Chokkasikorn	55.11 CD	15.27	419 CD	202 BC	1,130 C
D.A.2-1A	54.28 D	14.77	628 A	326 A	1,651 A
Local-Nakhon Si Thammarat	57.88 B	14.99	542 ABC	238 AB	1,448 ABC
L. Sawang	56.74 BC	15.30	440 CD	203 BC	1,200 BC
C.V.(%)	2.20	4.25	12.93	24.73	14.49

Within each column, means not followed by the same letter are significantly different at the 5% level of probability as determined by DMRT

1,225 กิโลกรัม/ไร่ ส่วนการปลูกในฤดูฝนแรก (ตารางที่ 4) มีช่วงเก็บผลผลิตได้นาน 30 วัน ถั่วฝักยาวพันธุ์ตัด-มอ ให้ผลผลิตฝักสดสูงสุดคือ 1,727 กิโลกรัมต่อไร่ ไม่แตกต่างทางสถิติกับถั่วฝักยาวพันธุ์ ก2-1A, การค้า-เมล็ดขาว และ

พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช ที่ให้ผลผลิตอยู่ในช่วง 1,536-1,448 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนถั่วฝักยาวพันธุ์ R.W.24 และการค้า-สองสี ให้ผลผลิตในกลุ่มต่ำสุดคือ 1,092 และ 1,130 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ถั่วฝักยาวทั้ง 8

พันธุ์ เมื่อปลูกทั้งในฤดูแล้งและฤดูฝนแรก ยังให้ผลผลิตสูงกว่าผลผลิตเฉลี่ยของประเทศ⁽¹⁾ (1,083 กก./ไร่)

ส่วนผลผลิตเสียบคือผลผลิตที่มีคุณภาพไม่ตรงตามความต้องการของตลาด การปลูกในฤดูแล้ง (ตารางที่ 3) พบว่าถั่วฝักยาวพันธุ์ S.J.1 มีผลผลิตเสียบที่คัดทิ้งสูงสุดคือ 536 กิโลกรัมต่อไร่ นอกจากมีฝักที่ดูแมลงทำลาย และฝักไม่ได้ขนาดแล้ว ยังพบฝักที่มีสีเขียวเข้มและฝักขนาดสั้นมีเส้นใย (fiber) มากคล้ายถั่วหนังปนมมาด้วย รวมทั้งการปลูกในฤดูฝนแรก ซึ่งเป็นลักษณะที่ตลาดไม่ต้องการ การปลูกในฤดูฝนแรก (ตารางที่ 4) ถั่วฝักยาวพันธุ์ ก 2-1A มีผลผลิตเสียบที่คัดทิ้งสูงสุดคือ 326 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งเป็นฝักที่ไม่ได้ขนาดและดูแมลงทำลาย

สำหรับจำนวนฝักดีเฉลี่ยในแต่ละพันธุ์ ทั้งการปลูกในฤดูแล้ง (ตารางที่ 3) และการปลูกในฤดูฝนแรก (ตารางที่ 4) ถั่วฝักยาวพันธุ์ ก 2-1A ให้จำนวนฝักสูงสุดคือ 556 และ 628 ฝักตามลำดับ ซึ่งจำนวนฝักดีจะสัมพันธ์กับน้ำหนักฝักและผลผลิตของถั่วฝักยาวแต่ละพันธุ์

คุณภาพของผลผลิต

คุณภาพของผลผลิตประกอบด้วย ความยาวฝัก ถั่วฝักยาวพันธุ์คัด-มอ มีฝักยาวที่สุดทั้งสองฤดู (ตารางที่ 3 และ ตารางที่ 4) คือมีความยาว 63.18 และ 61.38 เซนติเมตรตามลำดับ แตกต่างทางสถิติกับฝักถั่วฝักยาวทั้ง 7 พันธุ์ โดยมีความยาวฝักยาวมากกว่าถั่วฝักยาวพันธุ์อื่น ๆ ประมาณ 5.35-8.00 เซนติเมตร ในฤดูแล้ง และ 3.50-11.89 เซนติเมตร ในฤดูฝนแรก ซึ่งตรงตามความต้องการของตลาดภาคใต้ ที่นิยมบริโภคถั่วฝักยาวที่มีฝักยาวมาก⁽³⁾ ส่วนน้ำหนักฝักมีแนวโน้มทำนองเดียวกับความยาวฝักคือ ถั่วฝักยาวพันธุ์คัด-มอ มีน้ำหนักต่อฝักสูงสุดทั้งสองฤดูคือ 18.61 และ 16.22 กรัม ตามลำดับ สำหรับฝัก ซึ่งเป็นคุณภาพของผลผลิตที่ตลาดกำหนดเช่นกัน ถั่วฝักยาวทุกพันธุ์มีฝักที่ตลาดต้องการ คือมีสีเขียว ยกเว้นพันธุ์คัด-มอ ที่ฝักมีสีเขียวอ่อนกว่าพันธุ์อื่นเล็กน้อย แต่ไม่มีปัญหาด้านตลาดแต่อย่างไ

ปัญหาเรื่องโรคและแมลง

โรค

โรคที่พบเป็นปัญหาในการปลูกถั่วฝักยาวทั้งสองฤดู และมีผลต่อผลผลิตถั่วฝักยาวได้แก่โรคเหี่ยว (wilt) ซึ่งมีต้นเหี่ยวไม่มากนัก (ตารางที่ 2) โดยพบว่าถั่วฝักยาวพันธุ์การค้า-เมล็ดขาว มีต้นเหี่ยวสูงสุด 10.53 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ส่วนการปลูกในฤดูฝนแรกมีปัญหาค่อนข้างมากเนื่องจากช่วงการเจริญเติบโตของถั่วฝักยาวมีสภาพอากาศร้อนอบอ้าว และดินบางจุดมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ส่วนโรคอื่น ๆ ที่พบทั้งสองฤดูปลูกได้แก่ โรคใบด่าง โรคฝักเน่า และโรคราสนิม เช่นเดียวกับรายงานของขวัญจิตร์ ศศิประยจันทร์ และสายัณห์ สดุดี⁽⁵⁾ และ ขวัญจิตร์ สันติประชา และวัลลภ สันติประชา⁽³⁾

แมลง

แมลงที่พบเป็นปัญหาอย่างมากในการปลูกถั่วฝักยาวในจังหวัดสงขลาคือเพลี้ยอ่อน ที่ดูดกินน้ำเลี้ยงตามส่วนต่าง ๆ ของยอด ดอก และฝักอ่อน และหนอนเจาะฝักถั่ว ซึ่งเป็นสาเหตุให้ต้องคัดผลผลิตที่ถูกหนอนเข้าทำลายทิ้ง ทำให้ผลผลิตไม่เป็นที่ต้องการของตลาด⁽³⁾ การควบคุมสามารถทำได้โดยการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดแมลง แต่จะมีปัญหาเรื่องสารพิษตกค้างและเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

1. กรมส่งเสริมการเกษตร. 2534. สถิติการปลูกพืชผักทั่วประเทศ ปีเพาะปลูก 2530/31 2533/34. ฝ่ายวิเคราะห์ข้อมูลส่งเสริมการเกษตร กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร. 84 หน้า.
2. ขวัญจิตร์ สันติประชา. 2530. การทดสอบพันธุ์ถั่วฝักยาวในฤดูฝนของภาคใต้. ว.สงขลานครินทร์ 9(2) : 158-162.
3. ขวัญจิตร์ สันติประชา และวัลลภ สันติประชา. 2535. การทดสอบพันธุ์ถั่วฝักยาวในฤดูฝนในจังหวัดสงขลา. ว.สงขลานครินทร์ 14(4) : 373-378.

4. ขวัญจิตร สันติประชา. ชนิดสุภา ไชยแก้ว และนารีรัตน์ กิตติภาดากุล. 2534. การทดสอบพันธุ์ถั่วฝักยาวในฤดูฝนต้นในภาคใต้. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการพืชผักแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ณ วิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 19-22 มีนาคม 2534. 5 หน้า. (โรเนียว)
5. ขวัญจิตร ศศิปรียจันทร์ และสายัณห์ สดุดี. 2523. การศึกษาพันธุ์ถั่วฝักยาว. ใน การปรับปรุงการปลูกผักในภาคใต้. รายงานการวิจัย ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ หน้า 29-39.
6. Bautista, O.K. and Mabesa, R.C. 1977. Vegetable Production. University of the Philippines. Laguna. 320 p.
- 7 Knott, J.E. and Deanon, J.R. 1969. Vegetable Production in Southeast Asia. University of the Philippines, Laguna. 366 p.